

A MEMORIA DO AMADO

Todos sabemos que, un día ou outro, nos involucrarán nunha batalla na que entregar o corpo e o tempo. Somos conscientes de que nela loitaremos, espidos de ardides ou estratexias, fronte a un poder que nos sobrepasa e que se erixe en gañador antes de comezar a lide. Malia esta evidencia, empeñámonos en negar ese instante e fuximos, desde o enmascaramento eufemístico, dun termo en si doloroso e arrepiaante: a morte. Pero, en *Poesía última de amor e enfermidade*¹, Lois Pereiro obríganos a romper cos tabúes e ábrenos os ollos cara unha certeza de cumprimento inmediato.

*Saber que está un á morte
e o corpo é unha paisaxe de batalla:
unha carnicería no cerebro*

é debatirse nunha loita desgarradora entre o impulso vital que nos guía cara adiante e un corpo que non responde ás ordes e se estanca no presente. O desexo de seguir bebendo a vida a sorbos longos, de zugarlle ata a médula máis escura, fracasa na colonización que, membro a membro, vai facendo a morte no corpo do eu poético. A perda das facultades físicas esquécese na gañancia desa brillante lucidez que só vai ligada á asunción serena do propio final.

*Xa non sinto aquela dor inmóvil
que antes habitaba as miñas noites,
despertando a unha das horas máis escuras

sendo consciente de que o día seguinte
non me traería nada moi distinto
do fracaso que me ía derretendo
co lume do inferno no que vivía.*

Nada hai de hipocrisía, mentira ou ocultación nos versos de Lois Pereiro que, xa desde o título do poemario, nos anticipa o que ofrece. Non hai lugar para o engano: amor e morte viven nos poemas. Amor habitado na comunión coa muller, percibido nos

¹ Ed. Positivas, Santiago, 1995

seres que o amaron e devolto á vida a través da mesma morte. E morte entendida como transferencia da propia enerxía, xa esgotada, a novos seres nun ciclo vital, creador e destructor, irrompible desde a orixe dos tempos. Non hai fin nin comezo, só estados transitorios que se repiten continuamente, transmigracións que poden chegar a ser buscadas polo propio eu poético como medio de perpetuarse na memoria dos seres queridos:

*Preferiría que herdase o que aínda tiña
antes de apostar vida, morte e alma
nunha única partida que perdín;
e cando o executor veña cobrar a débeda,
dareille a alma e a morte, deixándolle a ela a vida
que non utilice, e que aínda segue intacta.
Así estaría con ela dalgún xeito:
no seu corpo por riba desta terra,
e o meu debaixo dela.*

Non se buscan culpables para esta situación irresoluble, senón que, firmemente aferrado ás conviccións máis profundas da solidariedade e o altruismo - "Desprezando o meu corpo en conta atrás,/ ábrome e derramo a miña vida/ nese amor feroz, calado, sen destino"-, o eu poético regala todo o que posúe e xa non precisa. Ofrecerlle a "ela" unha vida non gastada implica, dalgún xeito, pervivir no seu corpo sen dor, nin enfermidade, sobre o tempo e o esquecemento. Pois tamén ela o guiou, nos momentos máis duros, cara a saída do inferno

*Na viaxe nocturna que emprendemos
polo interior dun corpo diferente
un acto de amor é un fluído urxente
de suor bágoas e esperma
contra o medo*

A oscilación entre un inferno-enfermidade que o leva pola dor e o ceo da ternura que lle permite urdir estratexias contra a morte, deriva nun xogo constante por roubarlle a Caronte unhas horas, enganalo para que a barca parta sen pasaxeiro á

espera dunha nova viaxe. Pero o engano non é posible e sábese que todo son ensaios do mutis irremediable

Unha estación no inferno, outra no ceo

temporalmente amable e despexado,

e ó final sempre a triste pulcritude

doutro ensaio xeral do soño eterno.

Os parámetros que miden o esforzo de sobrevivir pertencen ó ámbito críptico da medicina, pois, só a través da súa terminoloxía podemos saber o prezo en substancias vitais que conleva cada desexo, os hematíes a pagar por cada paso e como as bagoas provocan un sosego narcótico. O eu evalúa o tempo que lle custa cada acto que realiza pero sabe que os esforzos que dedica a tramar sabotaxes amorosos non son un derroche pois só a través deles é posible *"esquecer que a vida/ esbara a contraodio polo gume da morte o seu coitelo/ do que día tras día todos nos esforzamos por salvar"*. E a morte, inimigo aleivoso que ataca a traición, vai chegando, cruel e calada, para coutar as ás do eu poético. Vén enmascarada baixo a aparencia letal dun virus *"Virá calada, oculta e con nocturnidade,/ chegando desde abaixo a través do colchón,/ entre as derivacións intuídas e temidas/ dunha vírica rebelión interna"*, pero o eu descifra a súa verdadeira esencia. Sabe que non é senón a vida que se recicla, madrastra asasina que dirixe o coitelo contra as súas propias creaturas para, nutríndose delas, acadar novos azos.

No devalo do seu ciclo o eu ofrece a aqueles que o amaron un alento solidario para legarlles, perante a dor da súa morte, a paz do consolo. Despóxase das súas pertenzas e gárdaas nesa memoria-baul que as custodiará ata un novo regreso, pois é no recordo dos seres que amou onde deixa a súa pegada máis fonda e cálida. E, finalmente, enfróntase á morte vestido só cos seus ideais, lonxe dos sopores narcóticos, reivindicando, como último desexo, mirar fronte a fronte ó tempo que se esvae

Que a vida non me sorprenda xamais

desprevenido calado e neutral

e que un segundo antes de renderme

vaia tamén comigo a imaxe do que fun cando era outro

TERESA SEARA

A Nosa Terra, 711, 1-2-1996, pp. 23-24